

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1926 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring av villkoren för lån från Norrbottens nybyggeslånefond m. m.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 7 januari 1926 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 11, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels besluta, att av Norrbottens nybyggeslånefond, vilken fond härefter skall benämnas Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond, medel jämväl må i mån av tillgång och efter Kungl. Maj:ts närmare fördelning ställas till länsstyrelsernas i Västerbottens och Norrbottens län förfogande för utlämnande av lån till innehavare av andra lägenheter ovan odlingsgränsen inom sagda läns lappmarker, än sådana som upplåtits enligt kungörelsen den 3 juni 1915 (nr 169), för förbättrande av bostadsförhållandena å sagda lägenheter;

dels ock förklara, att för denna lånerörelse skola i huvudsak gälla de bestämmelser, departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt.

Beträffande utredningen i ärendet härvisas till berörda statsrådsprotokoll.

Departementschefen har erinrat om, att han i årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 91, odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., anmält riksdagens skrivelse den 4 maj 1920, nr 162, angående vidtagande av åtgärder för beredande av bättre bostäder åt befolkningen i övre Norrland ävensom de yttranden, som över sagda skrivelse avgivits av vederbörande myndigheter.

I nämnda sammanhang uttalade departementschefen, att vissa statsåtgärder syntes vara av nöden för beredande av förbättrade bostäder åt befolkningen inom vissa delar av övre Norrlands fjällbygder, och framhöll vidare, bland annat, att frågan om vidtagande av dylika åtgärder lämpligen borde — på sätt myndigheterna ifrågasatt — så tillvida uppdelas, som olika anordningar borde ifrågakomma beträffande å ena sidan under nyttjanderätt, jämlikt kungörelsen den 3 juni 1915 (nr 169), å kronoparker och överloppsmarker ovan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens län upplåtna s. k. fjällägenheter samt å andra sidan ovan odlingsgränsen belägna krononybyggen även-

som lägenheter, som därstädes innehades under stadgad åborätt, samt eventuellt jämväl därstädes befintliga i enskild besittning varande skattelagda hemman och lägenheter.

Beträffande byggnadsfrågans ordnande för först nämnda grupp av lägenheter har Kungl. Maj:t framställt förslag under förberörda punkt i nionde huvudtiteln.

Förevarande framställning avser att möjliggöra utlämnande av statslån för förbättrande av bostäder å andra lägenheter ovan odlingsgränsen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker än sådana, som upplåtits enligt förenämnda kungörelse den 3 juni 1915 (nr 169).

Vad angår frågan om lånen skulle förbehållas innehavare av krononybyggen och kronolägenheter eller om jämväl självägare i berörda trakter skulle kunna ifrågakomma till erhållande av lån, har departementschefen med anslutning till vad länsstyrelsen i Västerbottens län anfört, förordadt, att lånemöjligheter skulle stå öppna även för självägare. Detta torde enligt departementschefens mening ej kunna befaras medföra mera allvarliga konsekvenser, enär förhållandena i fjälltrakterna vore så egenartade, att de omständigheter, som motiverade särskilda åtgärder för ordnandet av den i dessa bygder bosatta, fattiga befolkningens bostadsfråga, icke torde vara för handen i landets övriga delar. Vad angår villkoren för lånens utlämnande, innefattar förslaget, att för den nya lånerörelsen böra i tillämpliga delar gälla samma bestämmelser som i fråga om lån från Norrbottens nybyggeslånefond. Detta torde enligt departementschefens uppfattning, bland annat, innebära, att, när lån utlämnades till innehavare av en under äganderätt innehavd lägenhet, första inteckning i lägenheten borde såsom säkerhet avlämnas i samma ordning, som för egnahemslån vore gällande. Vid nu berörda lånerörelse torde det vidare bliva ganska vanligt, att lån utlämnades icke för nyuppförande av byggnader utan för förbättrande av äldre sådana. Jämväl i vissa andra hänseenden torde omformulering av de för Norrbottens nybyggeslånefond gällande villkor bliva erforderlig, innan de kunde tjäna såsom mönster för bestämmelser för den nya lånerörelsen.

Departementschefen har funnit någon större svårighet för att låta jämväl ifrågavarande lån utgå från Norrbottens nybyggeslånefond icke föreligga, och torde, för den händelse riksdagen bifölle förevarande förslag, det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att, i överensstämmelse med vad som ovan anförts, vidtaga nödiga jämkningar i föreskrifterna för Norrbottens nybyggeslånefond, vilken fond i så fall torde böra benämnas Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond. Från fonden torde medel, i mån av tillgång och efter Kungl. Maj:ts närmare fördelning, böra ställas till länsstyrelsernas i Västerbottens och Norrbottens län förfogande för utlämnande av lån i enlighet med de föreskrifter, som sålunda skulle bliva för lånerörelsen gällande. Med här föreslagna anordning avsåges givetvis icke någon förändring av ifrågavarande fonds ursprungliga uppgift eller grunderna härför utan allenast en utvidgning av fondens tillämplighetsområde.

För den sålunda vidgade lånerörelsen har någon ökning icke ifrågasatts av Norrbottens nybyggeslånefond, vilken förfogar över ett kapital av 300,000 kronor, varav i runt tal 225,000 kronor voro odisponerade den 1 juli 1925.

Utskottet.

Utskottet vill erinra, att utskottet i utlåtande denna dag, nr 1 punkt 95 tillstyrker riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln punkt 91, tillstyrkt, av ordinarie förslagsanslaget till odlingshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., hädanefter benämnt odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., årligen använda ett belopp av intill 10,000 kronor för åtgärder till förbättrande av bostadsförhållanden å lägenheter, som jämlikt kungörelsen den 3 juni 1915 (nr 169) upplåtits eller komma att upplåtas ovan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker.

Då jämväl det i förevarande proposition framlagda förslaget torde vara ägnat att verksamt främja det i riksdagens ovanberörda skrivelse avsedda syftet, vill utskottet förorda detsamma.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

dels besluta, att av Norrbottens nybyggeslånefond, vilken fond härefter skall benämnas Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond, medel jämväl må i mån av tillgång och efter Kungl. Maj:ts närmare fördelning ställas till länsstyrelsernas i Västerbottens och Norrbottens län förfogande för utlämnande av lån till innehavare av andra lägenheter ovan odlingsgränsen inom sagda läns lappmarker, än sådana som upplåtits enligt kungörelsen den 3 juni 1915 (nr 169), för förbättrande av bostadsförhållandena å sagda lägenheter;

dels ock förklara, att för denna lånerörelse skola i huvudsak gälla de bestämmelser, departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt.

Stockholm den 12 mars 1926.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 21.